

**1. základní škola Plzeň,
Západní 18, příspěvková organizace**

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině

Platná verze od 6. 9. 2019

Identifikační údaje

Název ŠVP: **Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině**

Číslo jednací: 1ZS/0773/2019

Údaje o právnické osobě, která vykonává činnost školského zařízení pro zájmové vzdělávání, školní družiny

Název: 1. základní škola Plzeň, Západní 18, příspěvková organizace

Sídlo: Plzeň, Západní 1597/18, PSČ 323 00

Jméno ředitele: Mgr. et Bc. Radek Dolenský

Kontakty: 1zs@plzen.eu

www.zs1plzen.cz

telefon: +420 378 028 211

ID datové schránky:cuvmvys

Zřizovatel

Název: Statutární město Plzeň

Funkci zřizovatele vykonává Rada města Plzně prostřednictvím Magistrátu města Plzně a v souladu s organizačním řádem MMP

Adresa: Úřad služeb obyvatelstvu MMP

Odbor školství, mládeže a tělovýchovy

Plzeň, Kopeckého sady 11, PSČ 306 32

Kontakty: www.plzen.eu

telefon: +420 378 031 111

Tento dokument je účinný od 6. 9. 2019 a nahrazuje Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině z 1. 9. 2017.

Plzeň 6. 9. 2019

Mgr. et Bc. Radek Dolenský, ředitel školy

Cíle vzdělávání

Školní družina poskytuje zájmové vzdělávání žákům právnické osoby, která vykonává činnost školského zařízení pro zájmové vzdělávání.

Školní družina organizuje zájmové vzdělávání především pro účastníky přihlášené k pravidelné denní docházce, při které se naplňují tyto cíle:

1. rozvíjet poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáka¹ získané v předškolním vzdělávání,
2. rozvíjet osobnost žáka,
3. dávat možnost žákovi nacházet vlastní řešení,
4. vést žáka k samostatnosti,
5. vést žáka k ohleduplnosti a respektování ostatních,
6. zlepšovat řečové dovednosti žáka,
7. rozvíjet jemnou motoriku žáka.

Délka vzdělávání

Školní družina vykonává činnost ve dnech školního vyučování a o školních prázdninách.

Po projednání se zřizovatelem může ředitel přerušit činnost družiny v době školních prázdnin.

Školní družina může vykonávat činnost pro účastníky, nebo účastníky a jejich zákonné zástupce, i ve dnech pracovního volna.

Formy vzdělávání

Vzdělávání ve školní družině se uskutečňuje zejména těmito formami:

- a) příležitostnou výchovnou, vzdělávací, zájmovou a tematickou rekreační činností nespojenou s pobytem mimo místo, kde právnická osoba vykonává činnost školského zařízení pro zájmové vzdělávání (např. jednorázové akce pestrého tematického zaměření jako výtvarné dílny, sportovní odpoledne, taneční zábavy, divadelní, koncertní a další kulturní představení, zapojení do sportovních soutěží, kulturních festivalů a přehlídek, různé tradiční soutěže a další akce zábavně rekreačního charakteru, organizování seminářů, jednorázových školení, besed, přednášek a dalších akcí výchovně vzdělávacího charakteru, zájezdy, výlety, exkurze),
- b) pravidelnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činností (např. různé vzdělávací a informační aktivity, kurzy, školení, pravidelná tělesná (sportovní) cvičení, činnost v hudebních a dramatických souborech, umělecké činnosti hudební a výtvarné, činnost stálých zájmových útvarů, pravidelná činnost „Žákovského parlamentu“),
- c) činností spojenou s pobytem mimo místo, kde právnická osoba vykonává činnost školského zařízení pro zájmové vzdělávání (např. souhrn činností a aktivit organizovaných pro uzavřenou skupinu účastníků v rámci pobytu v místě, které zpravidla není totožné s místem bydliště účastníků, krátkodobé pobyty v rozsahu zpravidla 2 – 5 dnů, pobytovou činnost lze organizovat jak v tuzemsku, tak v zahraničí),
- d) osvětovou činností včetně shromažďování a poskytování informací pro žáky, popřípadě i další osoby, činností vedoucí k prevenci rizikového chování a výchovou k dobrovolnictví (např. osvětová činnost, shromažďování a poskytování informací pro účastníky, popřípadě i další osoby, kdy cílem je napomáhat zejména účastníkům k vytváření a rozvoji vlastní osobnosti, osobní angažovanosti a aktivního zapojení do veřejného a společenského života, úměrně věku a intelektu účastníků, např. podpora činnosti a spolupráce s „Žákovským parlamentem“; primární prevence šíření rizikového chování mezi účastníky, nenásilné vštěpování prvků pozitivní hodnotové orientace, aby účastníci dokázali rozlišit, co je užitečné a co škodlivé, působení v této oblasti je trvalé a mnohostranné),
- e) individuální práci, zejména vytvářením podmínek pro rozvoj nadání žáků (např. činností, které slouží k objevování a podchycování nadaných a talentovaných žáků, do této oblasti spadá i zabezpečování různých kol soutěží a přehlídek pro žáky),
- f) využitím otevřené nabídky spontánních činností (převážně v ranní a odpolední školní družině).

Činnost školní družiny se uskutečňuje především formami a), b) a f).

---

¹ Je-li v textu použit termín žák, myslí se tím žák i žákyně.

Obsah a časový plán vzdělávání

Obsahem práce ve školní družině je pomáhat zajistit žákovi prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených podnětů k jeho aktivnímu rozvoji.

- Rozvíjení paměti, logického a abstraktního myšlení
- Kladný vztah k literatuře - návštěva knihovny, vyhledávání informací v knihovně, v encyklopediích
- Tradice
- Lidová slovesnost, naslouchání, poslech literárních textů (národní pohádky a pověsti)
- Přednes vhodných literárních textů
- Práce s textem, dramatizace přečteného nebo slyšeného textu
- Výtvarný nebo hudební doprovod k literárnímu textu
- Rozvíjení slovní zásoby
- Rodinné a mezilidské vztahy – základní komunikační pravidla (pozdrav, požádání, poděkování, omluva), pravidla slušného chování
- spolupráce s rodiči, besídky, tradiční dílny, Den matek
- Podpora spolupráce dětí ve skupinách (přijmout kritiku, názor, sebereflexe. Umět prezentovat svoji práci nebo svůj názor
- Umět přijmout odpovědnost za své rozhodnutí a jednání
- Rozvíjení dovedností: sociální citlivost, tolerance, respekt, porozumění, ochota, soucítění, dovednost spolupracovat a vzájemně si pomáhat
- Pravidla slušného chování
- Neverbální komunikace
- Tvorba a dodržování třídních pravidel
- Dopravní výchova (hry na dopravním hřišti, hry s dopravní tematikou, poznávání dopravních značek
- Environmentální výchova – pravidla ohleduplného chování v přírodě
- Ekologie
- Hry v přírodě
- Jednoduché pokusy (tání sněhu, filtrace vody, apod)
- Pozorování změn v přírodě při střídání ročních období a činnosti typické pro jednotlivá roční období
- Živá a neživá příroda (práce s přírodninami)
- Práce s papírem, s drobným materiálem a různorodým materiálem
- Konstruktivní činnost
- Rozvíjení jemné i hrubé motoriky
- Rozvíjení pěveckých dovedností
- Využití jednoduchých hudebních nástrojů
- Hry s rytmem
- Seznámení s různými výtvarnými technikami

Každá vychovatelka má povinnost naplnit obsah vzdělávání v tematickém plánu, ve kterém si může zvolit vlastní motivaci (téma).

Podmínky přijímání uchazečů

Účastníky činnosti školní družiny jsou žáci, kteří jsou přijati k pravidelné denní docházce do školní družiny, právnické osoby, která vykonává činnost školní družiny, přednostně žáci prvního stupně základní školy.

Činnostmi vykonávaných školní družinou ve formách a), c) a f) se mohou účastnit i žáci, kteří nejsou přijati k pravidelné denní docházce do školní družiny.

Účastníky mohou být také pedagogičtí zaměstnanci, zákonní zástupci nezletilých účastníků, popřípadě další fyzické osoby.

O přijetí účastníka k činnosti školní družiny ve formě b) rozhoduje vedoucí vychovatelka na základě písemné přihlášky, která platí vždy jen pro jeden školní rok. Součástí přihlášky je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka z družiny.

Přijímání písemných přihlášek (tj. zápis do školní družiny), probíhá zpravidla v červnu předchozího školního roku.

Přednostně jsou přijímáni účastníci zaměstnaných zákonných zástupců a dojíždějící účastníci.

Podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

Účastníci pravidelné denní docházky do školní družiny se zařazují do oddělení. Oddělení se naplňují nejvýše do počtu 30 účastníků.

Ve školní družině jsou účastníci její činnosti povinni, řídit se vnitřním řádem školní družiny.

Ranní školní družina

Činnost ranní školní družiny je zajištěna od 6:00 do 7:40. Účastníci mohou přicházet od 6:00 do 7:15.

Činnost se uskutečňuje v určených odděleních.

Činnost se uskutečňuje využitím otevřené nabídky spontánních činností podle zájmu účastníků (stolní hry, kreslení, námětové hry, konstruktivní hry, četba pohádek).

Odpolední školní družina

Činnost školní družiny začíná pro účastníka po ukončení výuky v 11:40, 12:35 nebo 13:30, kdy jej učitel předá vychovatelce.

Po krátké hygieně odcházejí vychovatelky s dětmi na oběd.

Po obědě se vracejí zpět do svého oddělení, kde probíhá ucelený blok činností až do 15:00.

Při příznivém počasí se činnosti uskutečňují v přírodě (zpravidla od 14:00 do 15:00).

Účastníci mohou odcházet ze školní družiny v 13:30 a od 15:00.

V 15:00 se účastníci slučují do menšího počtu oddělení, kde si je zákonní zástupci mohou vyzvedávat dle potřeby až do 17:00. V těchto odděleních probíhají činnosti jako v ranní školní družině.

Pokud účastník nebude vyzvednut do 17:00 a nepodaří se kontaktovat zákonného zástupce účastníka, bude požádán o spolupráci odbor sociálně právní ochrany dětí.

Při opakovaném pozdním vyzvednutí účastníka ze školní družiny, může být účastník podmíněně vyloučen nebo vyloučen ze školní družiny.

Činnost odpolední školní družiny:

1. Vychovatel plánuje činnosti oddělení v tematických celcích v ročním plánu, který se může skládat z jednotlivých menších projektů.
2. Náměty činností vychovatel sdružuje do bloků integrováním různých typů činností.
3. Všechny činnosti vychovatel zařazuje s ohledem na věk účastníků, jejich schopnosti a momentální zdravotní stav.
4. Vychovatel volí činnosti tak, aby v nich mohly být přiměřeně úspěšní všichni účastníci.
5. Při hodnocení práce vychovatel oceňuje nejen výsledky práce, ale i přístup, spolupráci a jednotlivé fáze práce účastníka.
6. Při realizaci cílů vzdělávání vychovatel uplatňuje individuální přístup k účastníkům. Každý z účastníků se rozvíjí podle svých schopností.
7. Účastníci získávají zkušenosti vnímáním a citovým prožíváním bezprostředních zážitků a navozených situací.
8. Vychovatel umožňuje účastníkům odpočinkové činnosti a přípravu na vyučování.
9. Vychovatel vítá zájem a aktivní zapojení zákonných zástupců do činnosti (dílny, besedy).
10. Vychovatelé organizují tematicky zaměřené dílny (vánoční, velikonoční) pro účastníky, jejich zákonné zástupce a další zájemce.
11. Nejméně třikrát do roka se všichni účastníci setkají na celodružinových akcích s různými tématy (např. karneval, rej čarodějnic, soutěžní odpoledne).
12. Vychovatel společně s účastníky připravuje pro zákonné zástupce účastníků odpoledne s programem na dané téma.
13. Oddělení školní družiny se podílí na akcích organizovaných školou nebo dětským parlamentem (např. den otevřených dveří, celoškolský projektový den, den dětí, sportovní dopoledne, letní slavnost).
14. Při činnostech mohou účastníci navštěvovat pobočku Knihovny města Plzně v budově školy.
15. Zákonní zástupci se mohou seznámit s výstupy z činností jednotlivých oddělení ve vstupní hale u vchodu E a v prostorech pavilonu C.

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Na vytvoření vhodných podmínek pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spolupracujeme zejména s těmito žáky, jejich zákonnými zástupci a školským poradenským zařízením.

Vychovatel nabízí rozmanité činnosti, které mohou napomoci ke snazšímu začlenění méně úspěšných či jakkoli znevýhodněných účastníků. Vychovatel účastníky zvýšeně motivuje, poskytuje jim individuální pomoc, oceňuje dílčí úspěchy a pokroky v práci apod.

V oddělení lze individuálně integrovat nejvýše 5 účastníků se zdravotním postižením.

Doklad o ukončení vzdělávání

Školní družina nevydává po ukončení školního roku žádné samostatné vysvědčení ani jiný doklad o ukončení zájmového vzdělávání ve školní družině, což vyplývá mimo jiné též z vyhlášky č. 223/2005 Sb., o některých dokladech o vzdělání, v platném znění.

Popis materiálních podmínek

Školní družina se nachází na severním okraji Plzně (směr Třemošná). Snadná dostupnost díky tramvajovým spojům č. 1. a 4. i autobusu č. 30. Nedaleko školy se nachází lesy a soustava Boleveckých rybníků.

Oddělení školní družiny jsou umístěny v budově školy v samostatných místnostech nebo ve třídách. Oddělení jsou standardně vybavena. Všechna oddělení jsou vybavena stolními a společenskými hrami, které se podle potřeby obnovují. K činnostem jsou užívány i školní zahrady, sportovní areál školy, dopravní hřiště, bazén, školní divadlo, tělocvična, aula, keramická dílna a pobočka Knihovny města Plzně, která sídlí v prostorách školy.

Účastníci činnosti školní družiny mají k dispozici šatní skříňky nebo šatny a sociální zařízení.

Do prostor školní družiny je bezbariérový přístup, který je zajištěn výtahem nebo plošinami.

Popis personálních podmínek

Činnost školní družiny je zajišťována vychovateli, jejichž odborná kvalifikace je v souladu se zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů.

Popis ekonomických podmínek

Zájmové vzdělávání ve školní družině především formou b) je poskytováno za úplatu, která je stanovena ve vnitřní směrnici Úplata za školní družinu.

Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Stanovení nejvyššího počtu účastníků na 1 pedagogického zaměstnance s ohledem na druh vykonávané činnosti účastníků, zejména s ohledem na jejich bezpečnost při činnosti školní družiny podle § 10 odst. 5 vyhlášky č. 74/2005 Sb.

- a) příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost v místě školní družiny:
  - tematické odpoledne – Klubíčka (20 žáků)
  - celodružinová akce (30 žáků)
- b) pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost
  - stravování v ŠJ (30 žáků)
  - ranní a odpolední pobyt v oddělení ŠD (30 žáků)
  - odpočinková činnost v oddělení ŠD (30 žáků)
  - práce v projektech (30 žáků)
  - plavání ve školním bazénu (15 žáků)
  - zájmové kroužky (20 žáků)
- c) činnosti spojené s pobytem mimo místo školní družiny
  - vycházky (30 žáků)
  - návštěva kulturních akcí (25 žáků)
- d) využití otevřené nabídky spontánních činností
  - tematické dílny pro žáky se zákonnými zástupci žáků (bez omezení)
  - činnost v době volna ředitele školy (30 žáků)

Vychovatel vždy před akcí s vyšším rizikem konzultuje zajištění dohledu nad účastníky s vedoucím vychovatelem.
Vychovatel napomáhá v rámci svých možností minimalizovat potenciální nebezpečí a působení rizikového chování.